

Bu proje Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

“Şiddetin İzleri –
Kadınlara Yönelik
Şiddetle Mücadelede
Hukuki Verilerin
İzlenmesi için
Kapasite Artırma
Projesi

Savunuculuk Stratejisi ve Yol Haritasının Hazırlanması Faaliyeti

Ocak 2022

www.esitnesiller.org

@eşit_nesiller_derneği

Eşit Nesiller Derneği

EŞİT NESİLLER DERNEĞİ

Bu proje Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir.

“Şiddetin İzleri – Kadınlara Yönelik Şiddetle Mücadelede Hukuki Verilerin İzlenmesi için Kapasite Artırma Projesi

Savunuculuk Stratejisi ve Yol Haritasının Hazırlanması Faaliyeti

Ocak 2022

Hazırlayan

Zeynep Uygurer, İletişim ve Savunuculuk Uzmanı

Bu yayın CEİDİzler Hibe Programı kapsamında Avrupa Birliği'nin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla Eşit Nesiller Derneği'nin sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir.

İçindekiler

Giriş ve Arka Plan Bilgisi	3
Temel Konular ve Zorluklar.....	3
Amaç ve Hedefler	5
Hedef Gruplar.....	6
Paydaşların Belirlenmesi	6
Kilit Mesajlar	7
Eylem Planı ve Aktiviteler	7
Kaynaklar.....	8
İzleme ve Değerlendirme.....	8

Bu proje Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir.

Giriş ve Arka Plan Bilgisi

Bir yolculuğa çıkmadan önce, yolculuğun planlanması, yön ve rotasının belirlenmesi gerekir. Savunucular da, tıpkı yolculuğa çıkanlar gibi, amaçlarını koruyup geliştirecek ve onları hedefe ulaştıracak stratejiler geliştirmek zorundadır. Bu nedenle, savunuculuk stratejisi de kısaca yol haritası olarak tanımlanabilir. Stratejik savunuculuk, belirli amaçların gerçekleştirildiğini görmek isteyen aktörler tarafından dikkatli bir şekilde tasarlanan, planlanan ve uygulanan bir dizi eylemdir.

Şiddetin İzleri Projesi kapsamında hazırlanan bu Savunuculuk Yol Haritası dokümanı Proje kapsamında ulaşmak istediğimiz şiddeti önlemede veri izlemenin önemi konusundaki sonuçları proje sonrasında da yaygınlaştırarak, şiddeti önlemede hak temelli veri izlemenin önemi konusunda farkındalık yaratmak amacıyla izleyeceğimiz yolların planlanması için hazırlanmıştır.

Avrupa Konseyi'nin Kadınlara Yönelik Şiddetle ve Aile İçi Şiddetle Mücadele Konusundaki Uzmanlar Grubu (GREVIO), kadınlara yönelik işlenen suçları kamuoyunda daha görünür kılmak için veri toplama sistemlerinin iyileştirilmesi çağrısında bulunmuştur. Türkiye için ise GREVIO kolluk kuvvetleri, ceza mahkemeleri ve sağlık uzmanları tarafından toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılmış idari veri toplama sürecinin iyileştirilmesini önermektedir. GREVIO ayrıca, 6284 sayılı kadına yönelik şiddetle mücadele yasası kapsamında alınan koruyucu ve önleyici tedbirlere ilişkin verilerin, kişisel verilerin korunmasına ilişkin standartlar uyarınca toplanması gerektiğini önermektedir.

Türkiye'de kadına yönelik şiddetle daha iyi mücadele edilebilmesi için yargı birimlerinde daha kapsamlı ve entegre veri toplanması gereklidir. Daha iyi veri toplanması Türkiye'de şiddetin kadın kurbanlarının ve mağdurlarının daha iyi korunmasını da sağlayacaktır.

Uzmanlar yasaların uygulanmasını yetersiz şekilde izlemeye neden olan, cezai suçların faillerinin soruşturulması, kovuşturulması ve cezalandırılmasına ilişkin yargı verilerinin olmayışının altını çizmektedir. Verilerin sistematik bir şekilde toplanması ve araştırılması aile içi şiddet dahil üzere kadınlara yönelik her türlü şiddetin önlenmesi ve bununla mücadele edilmesi için kanıt temelli ve etkili politikaların geliştirilmesi için vazgeçilemez bir önkoşuldur.

Tüm bunlardan hareketle, şiddeti önlemede önemli bir rolü olan; toplumsal cinsiyet eşitliği odağında veri toplama ve analiz etme konusunda farkındalık yaratmak amacıyla bu savunuculuk kampanyası oluşturulmuştur.

Temel Konular ve Zorluklar

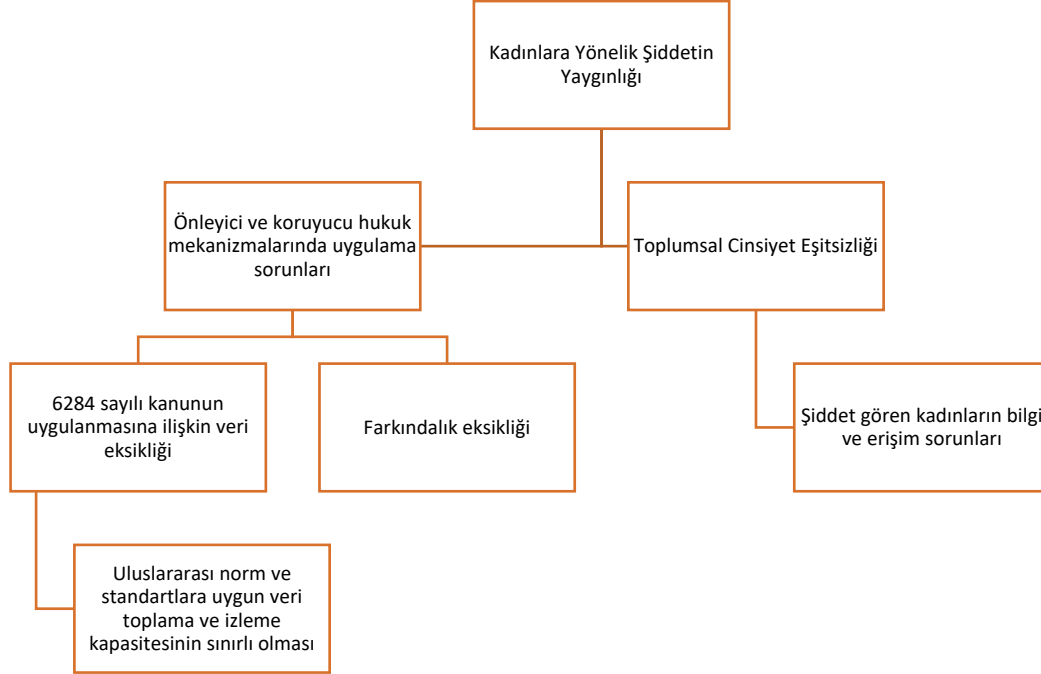
Kadına yönelik şiddetle mücadelede ilgili kurumların tamamı, gerekli reformu uygulamaya yönelik taahhütlerini ortaya koymuştur ve bu kurumlar, veriler arasında daha fazla karşılıklı bağlantı sağlayabilmek ve karşılaştırma yapabilmek için paralel olarak çalışmaktadır. Ancak, hukuki yaptırım ve yargı sistemi gibi diğer sektörlerde veri toplama yöntemlerinde halen birtakım değişikliklerin yapılmasına ihtiyaç vardır.

İç ceza mevzuatı uyarınca cezalandırılan suçları işleyen faillere hüküm verilmesine yönelik idari adli verileri ulaşılamamaktadır. Bahsi geçen veriler, hüküm derecelerinin oluşturulması ve mevzuatın izlenmesi kapsamına giren şiddet türlerinin ortadan kaldırılması için etkili politikaların geliştirilmesi için son derece önemlidir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Problem Ağacı

Kadına yönelik şiddetin önlenmesinde uluslararası norm ve standartlara uygun veri toplanmasının ve izlenmesinin önemli olduğuna inanıyoruz. Mevcut uygulamalarda da bunun eksik olduğunu görmekteyiz. Eşit Nesiller Derneği olarak bu problemi çözmek için ihtiyaç duyulan farkındalığı artırmaya yönelik çalışmalarımızı gerçekleştireceğiz. Devam etmekte olan Şiddetin İzleri Projesinin tamamlanmasının ardından, elde ettiğimiz verileri de kullanarak 1 yıl süreyle farkındalık çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Bilgi Toplama

Savunucuların başarılı olabilmeleri için savundukları konularda iyi bir bilgi ve veri birikimine sahip olması gerekir. Çünkü, savunma yazı ve konuşmalarında durum hakkında ayrıntılı verilere gereksinimleri vardır. CEİD Hibe Programı kapsamında yürütölen Şiddetin İzleri Projesi kapsamında, Eşit Nesiller Derneği'nin veri izleme kapasitesi güçlenmektedir. Alanında uzman kişilerle tamamlanan bir yıllık çalışmanın sonunda konuya ilişkin ayrıntılı veriler elde edilecektir.

Proje sonrasında güncel bilgilerin toplanması için aşağıdaki yöntemler kullanılacaktır.

Kaynaklar

Şiddetin İzleri Projesi proje çıktıları

Kadınlara Yönelik Şiddet Ve Ev İçi Şiddete Karşı Eylem Uzman Grubu (Grevio) Tarafından Yayımlanan Raporlar incelenecek ve masa başı araştırması yapılacaktır.

Kadına yönelik şiddet alanında çalışan akademisyenler ile görüşülecektir.

Kadına yönelik şiddet alanında çalışan sivil toplum kuruluşları ile istişare toplantıları düzenlenecektir.

Kadına yönelik şiddet alanında çalışan uluslararası kuruluşlar ile görüşülerek diğer ölkelerin uygulama örnekleri incelenecektir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir.

Amaç ve Hedefler

Bir savunuculuk hareketinin yola çıkmadan önce yanıtlaması gereken ilk sorular; “ne istiyoruz/ amacımız nedir?” soruları olmalıdır. Çünkü her savunuculuk hareketinin belli amaçları olmalı ve bu amaçlardan bazıları öne çıkmalıdır. Savunuculuk kampanyaları için amaçlar çok yönlü olmalıdır.

Bu savunuculuk stratejisi ile ulaşmak istenilen amaç ve hedefler aşağıda tanımlanmıştır.

Mevcut Durum

- Şiddete ilişkin istatistiksel veriler (mağdurun cinsiyeti, yaşı, faille olan ilişkisi, failin cinsiyeti ve yaşı, şiddetin türü, şiddetin meydana geldiği yer, şiddet unsuru, şiddet faillerine yönelik cezai yaptırım ve türleri gibi bilgiler) ayrıştırılarak toplanmamaktadır. İç ceza mevzuatı uyarınca cezalandırılan suçları işleyen faillelere hüküm verilmesine yönelik idari adli verilerin toplanması ve raporlanması, şiddeti önlemede etkin politikaların geliştirilmesi için elzemdir.

Amacımız

- Şiddetle Mücadelede Gösterge Temelli Veri İzleme ve Değerlendirmenin önemi konusunda farkındalık yaratmak.

Hedeflerimiz

- Şiddetin İzleri Projesi kapsamında elde edilen sonuçların yaygınlaştırılmasını sağlamak.
- Cinsiyete duyarlı, hak temelli veri izlemenin önemi ve etkisine dair farkındalık yaratmak.
- Şiddeti önlemeye yönelik mekanizmaların kurulması ve uygulanması için veri toplama ve analiz yapmanın önemi konusunda farkındalık yaratmak.
- Politikadan sorumlu kamu kurumlarında cinsiyete göre ayrıştırılmış veri toplamanın önemi konusunda farkındalık yaratmak

Yapılan farkındalık çalışmaları sonucunda ulaşılmak istenen değişiklikler;

- Cezalandırılan şiddetin her türünün toplumsal cinsiyete dayalı yapısını, mağdurun cinsiyeti ve yaşı, failin cinsiyeti ve yaşı, şiddetin türü ve bölgeye göre zorunlu olarak ayrıştırarak suç istatistiklerinde görünür hale getirilmesi ve şu üç alanda verilerin toplanması: mağdurların sayısı, olay sayısı (suç veya vaka) ve failerin sayısı.
- Cezai olarak yaptırım uygulanan her türlü şiddet için fail ve mağdur arasındaki ilişkinin türüne göre veri kategorilerinin geliştirilmesi.
- Toplumsal cinsiyete dayalı kadın cinayetleri vakaları hakkında kamuoyunun erişebileceği yıllık veri çalışmalarının gerçekleştirilmesi.
- Kadına yönelik her türlü şiddetin faillerine yönelik cezai yaptırımlar ve diğer yaptırımların sayısı ve yaptırımların türü (örneğin; hapis cezası, para cezası, mahkeme kararıyla fail programlarına katılma, özgürlüğün kısıtlanması, özgürlüğün elinden alınması) ve uygun olması halinde ertelenen infaz, herhangi bir gerekçe nedeniyle ceza indirimi ve yaptırımların ortalama süresi hakkında verilerin toplanması ve yayınlanması.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından
finansé edilmektedir.

Hedef Gruplar

Savunuculuk stratejimizle ulaşmak istediğimiz hedef gruplar aşağıda tanımlanmıştır.

- Kadına y6nelik şiddetle m6cadelede g6revli kamu kurumları (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sosyal Hizmetler M6d6rl6kleri, ř6NİM'ler)
- Adalet Bakanlığı ilgili birimleri (Mağdur Hakları)
- Kolluk kuvvetleri (polis, jandarma)
- 81 ildeki barolar ve temsilciler
- Kadına y6nelik şiddet ve veri izleme alanında 6alışan STK'lar
- Yerel y6netimler (belediye ve valilikler)
- Medya
- Kamuoyu

Paydaşların Belirlenmesi

Savunuculuk hareketinde, koalisyonun ve paydaşların 6nemli bir yeri vardır. 66nk6; koalisyon sayısal olarak ve 6eşitlilik a6ısından b6y6menin yanında dayanışma a6ısından da g66 demektir. Koalisyonda iç y6k6 ve kaynaklar ortaklarca paylaşılır ve adaletli, saygılı bir topluluğun k666k bir modeli yaratılabilir. Bu nedenle her savunuculuk hareketi kendine ortaklar bulmaya/koalisyonlar kurmaya b6y6k bir 6nem vermeli ve 6aba harcamalıdır. Savunuculuk hedefini ger6ekleştirmek i6in bu muhalifleri de iyi tespit etmek 6ok 6nemlidir.

şiddeti 6nlemede veri izlemenin 6nemi konusunda oluşturduğumuz savunuculuk stratejimizin paydaşları aşağıda tanımlanmıştır.

Paydaşlarımız

KATEGORİ	KURUM
Sivil Toplum 6rg6tleri	Ankara Barosu
	Veri izleme ve kadına y6nelik şiddet alanında 6alışan STK'lar
Kamu Kurumları	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
	Adalet Bakanlığı
Medya	Gazeteciler Cemiyeti
	Yerel ve ulusal medya
Akademi	TED 6niversitesi
	Ankara 6niversitesi
Uluslararası kuruluşlar	UN Women, EİGE, WAVE
6zel sekt6r	Ankara'daki b6y6k şirketler

Mevcut d6zende uygulanan sistemin değişmesine y6nelik bir savunuculuk 6alışması yapacağımız i6in s6re6te buna karşı 6ıkacak direniş g6sterecek muhaliflerle karşılaşacağız. Verinin neden 6nemli olduğunu ve nasıl analiz edilmesine y6nelik ayrıntılı bilgi paylaşımı ile muhalifler ile g6r6şmeler ger6ekleştirmeyi planlamaktayız.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir.

Kilit Mesajlar

Savunuculukta kullanılan en önemli araçlardan birisi mesajdır. İyi düzenlenmiş bir mesaj başarılı bir savunucu kampanyası için temel olabilir. Mesajlar belli konulara (kampanyalara) anlaşılır şekilde odaklanmayı sağlar. Mesajlar savunucuya kendi terimleri üzerinden halkın yapısını tartışma olanağı verir. İyi bir mesaj; basit, belli bir konuya odaklı, kolay hatırlanan ve sık tekrarlanan mesajdır.

Şiddetin önlenmesinde veri izlemenin önemine vurgu yapacağımız bu planlamada mesajlarımız aşağıda belirlenmiştir.

Ana mesaj;

Şiddeti önlemeye yönelik politika oluşturmada veri toplamanın ve analizinin önemli bir rolü vardır.

Sloganlarımız

- Veri iyileştirir
- Şiddet önlenir
- Şiddeti önleyecek mekanizmalar veriyle kurulur
- Yolumuzu verilerle aydınlatıyoruz

Eylem Planı ve Aktiviteler

Strateji oluşturmaya, plan yapmaya genel bir çerçeveden bakıldığında, savunucuların ellerindeki araçları, kaynakları ve bilgiyi yönlendirmek için bazı adımlar tanımlamaları gerekir.

Bu strateji kapsamında aşağıdaki faaliyetler planlanmaktadır.

Araç / Metod	Olası Faaliyetler
Örgütlenme	➤ Hak temelli çalışan STK'lar ile bilgi ve deneyim paylaşımı toplantıları ➤ STK'lara yönelik veri izleme eğitimleri ➤ Çalışma grupları/komisyonları oluşturma ➤ Koordinasyon toplantıları (ŞÖNİM, 81 ildeki Barolar, yerel yönetimler ➤ Paydaş çalıştayları
Basın / Medya Çalışmaları	➤ Basın Toplantıları ➤ Basın duyuruları ➤ Röportajlar ➤ Köşe yazarları ile doğrudan iletişim
Eğitim ve Farkındalık	➤ Farkındalık etkinlikleri ➤ Yayınlar ➤ Seminerler
Lobicilik	➤ Ziyaretler
Sosyal Medya	➤ Kampanya
Web Sitesi	➤ Yayın

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Kaynaklar

Savunucular hedefleri doğrultusunda ilerleyebilmek için; güç kaynaklarının farkında olmalı, savunuculuktaki çalışmalarını destekleyecek değerlere göre yaşamalıdır. Stratejiyi geliştirirken içinde bulunulan organizasyonun özellikleri, yapısı ve güçleri iyi bilinmeli ve tanımlanmalıdır.

Planlanan faaliyetler ve kaynaklar aşağıda belirlenmiştir.

Faaliyet	Hedef Kitle	Sorumlu Kişi	Tarih/Zaman	Kaynak
Faaliyetlerin uygulanabilmesi için proje yazımı	Fon veren kuruluşlar	Özlem Boztaş	Şubat – Aralık 2022	İnsan kaynağı
Hak temelli çalışan STK'lar ile bilgi ve deneyim paylaşımı toplantıları	STK'lar	Özlem Boztaş	Şubat – Aralık 2022	İnsan kaynağı
Eğitimler, çalıştaylar, toplantılar	STK'lar	Özlem Boztaş	Şubat – Aralık 2022	Projelerden elde edilecek fonlar
Sosyal medya kampanyalarının düzenlenmesi	Kamuoyu	Zeynep Uygurer	Ağustos 2022 – Ağustos 2023	İnsan kaynağı
Basın ile ilişkilerin artırılması ve konuyla ilgili yazıların yayımlanması	Basın	Zeynep Uygurer	Ağustos 2022 – Ağustos 2023	İnsan kaynağı
Web sitesi konuyla ilgili gelişmeler ile güncellenecektir.	Kamuoyu	Zeynep Uygurer	Ağustos 2022 – Ağustos 2023	İnsan kaynağı
Paydaşlarla iletişim ve koordinasyonun sağlanması, toplantıların ayarlanması	Paydaşlar	Gözde Koçak	Ağustos 2022 – Ağustos 2023	İnsan kaynağı
Lobicilik / karar vericilere ziyaretlerin yapılması	Karar vericiler	Haluk Bayram	Ağustos 2022 – Ağustos 2023	İnsan kaynağı

Proje başvuruları ile elde edilecek kaynaklar ile farkındalık kampanyası için belirlenen faaliyetler gerçekleştirilecektir. Eşit Nesiller Derneği yönetim kurulu ve üyelerinin bilgi ve birikiminden de yararlanılacaktır.

İzleme ve Değerlendirme

Savunuculuk kampanyası sürerken ve bitirdikten sonra izleme ve değerlendirme yapılması hedefe ulaşıp ulaşılmadığını göstermesi açısından önemlidir. Hangi faktör ve yaklaşımların başarılı olduğunun incelenmesi sonraki savunuculuk kampanyalarında da yol gösterici olacaktır.

Bu savunuculuk stratejisinde etkili bir izleme ve değerlendirme yapılabilmesi için aşağıdaki kriterler incelenecektir.

- Ulaşılan kişi sayısı
- Sosyal medyadaki etkileşim istatistikleri
- Basında çıkan haberler
- Eğitlimlere katılan kişi sayıları
- Hazırlanan yayınlar ve yayınların ulaştığı kişi sayısı